Nr. 318. Kraków, poniedziałek 19 listopada 1906. Rocz[...]

Redakcya i administracya: Kraków, Sławkowska 29.

Prenumerata miesięczna: z odsyłką 2 K, bez odsyłki 1 K 60 h, za granicą 2 mk. 30 fen., 3 fr.50 ctm., 2½ szyl., 70 ct. ameryk.

Prenumerata tygodniowa w Krakowie 40 h.

Konto czekowe Nr. 834.095

Numer 8 h, poświąteczny 4 h.

Telefon redakcyi 396, administracyi 624.

Adres na telegramy: Naprzód Kraków.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej

Wychodzi codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) o godzinie 6 wieczór, a nadto w poniedziałki i dni poświąteczne o godz. 10 rano

Z debaty nad wnioskiem o rozszerzenie autonomii.

Na sobotniem posiedzeniu Izby posłów złożył w debacie nad artykułem III poseł tow. **Daszyński** imieniem klubu posłów socyalno-demokratycznych następujące

Oświadczenie:

Stronnictwo moje jest zdania, iż zmiany ustawy zasadniczej, proponowane w artykule trzecim, nie mają nic wspólnego z autonomią narodów, o jaką socyalno-demokratyczne stronnictwo programowo walczy. Co się tyczy specyalnie Galicyi, stronnictwo moje nie miałoby żadnego powodu głosować za powiększeniem władzy galicyjskiego sejmu, jak długo z 1,600.000 dorosłych mężczyn w tym kraju, cały milion nie ma praw wyborczych do sejmu, jak długo wybory do sejmu nie są powszechne i równe, lecz pośrednie i jawne — i jak długo 2000 rodzin wielkiej własności panuje bezwzględnie w sejmie na podstawie swoich przywilejów wyborczych. Prawdziwa autonomia narodów i ich krajów urzeczywistnioną być może jedynie przez powszechne, równe, bezpośrednie i tajne prawo wyborcze do wszystkich ciał ustawodawczych i przez ochronę mniejszości narodowych.

Ponieważ atoli § 12 według udowodnienia jego autora niema być niczem innem, jak tylko autentyczną interpretacyą dawnego § 12 ustawy zasadniczej państwowej z r. 1867 i ponieważ socyalna demokracya przez całe swoje zachowanie się w walce o reformę wyborczą udowodniła, że pragnie ułatwić wszystkim stronnictwom, początkowo przeciwnym reformie, wstąpienie na most prowadzący do równego prawa (o ile koncesye te nie naruszają równego prawa), oświadcza mowca imieniem swego stronnictwa, że wśród danych okoliczności stronnictwo to będzie głosować **za** art. III.

W dalszej dyskusyi przemawiał poseł Szuklje (kons. Słoweniec) za wnioskiem, zaś hr. Sternberg przy tej sposobności napadł na reformę wyborczą.

Przystąpiono do debaty nad grupą IV. Ponieważ z 6 zapisanych mowców dwóch się wykreśliło a 4 było nieobecnych, postawił poseł Gessmann wniosek o zamknięcie dyskusyi. Wniosek ten nie przyszedł jednak pod głosowanie, ponieważ przyjęto wniosek posła Choca o zamknięcie posiedzenia.

O czystość wyborów.

Na sobotniem posiedzeniu subkomitetu komisyi reformy wyborczej dla ustawy o wolności wyborczej przyjęto §§ 5 (publiczne rozpowszechnianie fałszywych wieści), 6 (fałszerstwo wyborcze), 7 (przeszkadzanie wyborom) z nieznacznemi zmianami według przedłożenia rządowego.

Na wniosek posła Gessmanna uchwalono utworzyć nowy paragraf, kwalifikujący jako przekroczenie wpływanie na wyborcę w celu wykonania przez niego prawa głosowania w pewnym kierunku, z zamiarem wypełnienia kartki głosowania wbrew woli tego wyborcy.

§ 8 (oszustwo wyborcze), § 9 (udaremnienie wyboru) i § 10 (naruszenie tajemnicy wyborczej) przyjęto według przedłożenia rządowego, zaś § 11, dotyczący rozbijania zgromadzeń, przyjęto z poprawką posła Lechera, domagającą się rozszerzenia ochrony zgromadzeń wyborczych także poza okresem wyborczym, jakoteż z poprawką posła Dulęby w sprawie podwyższenia kary w wypadkach szczególnie obciążających.

§ 12 (skutki prawne zasądzenia) przyjęto w zasadzie według przedłożenia rządowego, jednakże z postanowieniem, że trwanie skutków prawnych ma się rozciągać na następny okres wyborczy, przynajmniej zaś na trzy lata od dnia ukończenia kary.

Na tem obrady przerwano. Następne posiedzenie we wtorek.

Układy z Rusinami.

Wiedeń. »Corresp. Herzog« donosi, że po posiedzeniu Izby posłów klub ruski udał się do prezydenta ministrów bar. Becka, aby przyjąć odpowiedź w sprawie życzeń, wyrażonych przez Rusinów, a dotyczących polepszenia przedłożenia o reformie wyborczej.

Według »Polnische Corresp.«, przybycie do Wiednia namiestnika Galicyi hr. Potockiego stoi w związku z rokowaniami, jakie za pośrednictwem rządu toczą się między Kołem polskiem a posłami ruskimi.

Izba panów.

Wiedeń. Następne posiedzenie Izby panów odbędzie się 23 b. m. Na porządku dziennym między innemi: drugie czytanie ustawy o podwyższeniu gwarancyi państwowej na kolej Trydent-Malè; ustawa aptekarska; uzupełniające wybory do delegacyj.

* * *

Zwołanie delegacyj wspólnych.

Wiedeń. „Wiener Ztg" ogłasza cesarskie pisma odręczne do ministra spraw zagranicznych bar. Aehrenthala i prezydentów ministrów bar. Becka i Wekerlego, w sprawie zwołania delegacyj na 25 b. m. do Budapesztu. Pierwsze posiedzenie austryackiej delegacyi odbędzie się, jak donosi „Reichsrats Corresp". w niedzielę 25 b. m. o godz. 10 przed południem w Budapeszcie.

Przed wyborami w Królestwie Polskiem.

Jesteśmy w przededniu powtórnej komedyi wyborczej, inscenizowanej przez rząd carski dla uzyskania nowej pożyczki w Europie. Rozpoczęły się już przygotowania stronnictw, pragnących wziąć udział w tej szopce. Narodowa demokracya oczywiście gra w tej kapeli pierwsze skrzypce, ufna w zwycięstwo. Ugodowcy zżymają się na list H. Sienkiewicza, który wygłosił hymn pochwalny na cześć endeków, prosząc ich o litość dla tych, którzy błądzili, błagając o przyjęcie do „kościoła narodowego" nawróconych grzeszników, t. j. o ustąpienie paru mandatów i ugodowcom.

Narodowi demokraci nie mają właściwie nic przeciwko temu. Świeżo „zlegalizowany" p. Zygmunt Balicki dowodzi, że „Koło polskie" w Dumie powinno być wyrazem wszystkich odłamów społeczeństwa i wszystkich kierunków, w niem reprezentowanych. Oczywiście — solidarne „Koło polskie", t. j. ulegające najzupełniej dyktaturze narodowej demokracyi. Bo i dlaczegóżby N. D. nie miała dopuścić do Dumy kilku ugodowców albo i paru postępowych demokratów? Niech przyrzeką, że wstąpią do „Koła", że poddadzą się wszystkiem jego uchwałom, t. j. uchwałom większości narodowo demokratycznej, i wszystko będzie w porządku.

W pierwszej Dumie „Koło" było reprezentacyą „całego narodu", „wszystkich warstw społeczeństwa polskiego". Posiadało ono i magnatów w rodzaju Zamojskiego i Tyszkiewicza, i szlachtę mniejszą, i fabrykantów, i inteligencyę zawodową, i księży, i chłopów w rodzaju Nakonieczneych i Manteryów, i nawet pewnego pana, który od biedy mógł uchodzić za robotnika. Obecnie narodowa demokracya chce mieć w „Kole" solidarnem i przedstawicieli innych partyj. Jest to dla niej bardzo korzystne, gdyż w ten sposób odpadają zarzuty, jakoby „Koło" reprezentowało jedną jedyną partyę.

Ugodowcy naturalnie chętnie skorzystają z łaski N. D. Ciekawem jest, jak się zachowa demokracya postępowa. Ten jej odłam, który występuje obecnie pod szumną nazwą „Polskiej Partyi Postępowej" bardzo czule zerka w stronę N. D. i pisze się w zupełności na „solidarność" „Koła". Natomiast „Związek postępowo-demokratyczny" waha się jeszcze. Ma on nadzieję, że uda mu się przy pomocy żydów zdobyć jakiś mandat. Ale rychło może się pokazać, że i ta nadzieja jest złudną. Narodowi demokraci bowiem spostrzegli się, że popełnili błąd, nie wpuszczając do swej menażeryi (jak trafnie nazwał „Koło polskie" p. Studnicki) bodaj jednego żyda. Obraz społeczeństwa Królestwa Polskiego bez żydów był niezupełny i odsunięcie żydów od wyboru na dobre narodowej demokracyi nie wyszło. Chce więc ona dziś ten błąd naprawić i na pewno da jeden mandat żydowi — prawdopodobnie w Łodzi.

Pewną rozmaitość przy najbliższych wyborach wprowadzi udział w nich „Bundu" i Socyal-demokracyi oraz socyalistów-syonistów, którzy w ostatnich czasach bardzo się wzmocnili, gdzieniegdzie z powodzeniem wypierając „Bund" z jego stanowisk. Trzy te partye tworzą blok wyborczy, pragnąc w ten sposób zaważyć na szali. Zwrot ten w taktyce partyj, które przy poprzednich wyborach siłą i nawet zbrojną ręką rozpędzały zgromadzenia wyborcze, nie da się dotychczas wytłómaczyć. Zresztą, o ile to dotyczy S. D. K. P. i L., to niepodobna chyba szukać logiki w jej histerycznych miotaniach się.

Co do P. P. S., to ta partya nie opuszcza drogi rewolucyjnej, pozostając przy dawnem swem stanowisku i w ten sposób jeszcze raz składa dowód swej dojrzałości politycznej. Albowiem udział socyalistów w wyborach do Dumy, zwłaszcza w Królestwie, nie byłby niczem innem, jak likwidacyą ruchu rewolucyjnego. Na głosowanie przyjdzie czas wówczas, kiedy robotnik i chłop polski będą mogli głosować jako wolni obywatele na gruzach caratu.

Kto Rosyę kupi?

Petersburg obległa armia przedstawicieli zagranicznego kapitału. Chcą oni i mogą Rosyę podzielić i kupić. W części zostało to już przez dotychczasowe pożyczki dokonane. Pozostają jednak niewyczerpane bogactwa naturalne, uśpione pod śnieżną korą Syberyi, bezkreśne ogromy przestrzeni, wolne od fabryk, dróg, telegrafu, niewyzyskane wreszcie pomysły wielkich przedsiębiorstw, dziś łatwiej niż kiedykolwiek, bliskie urzeczywistnienia.

Widoki na pożyczki nowe starego typu we Francyi, Anglii, Niemczech rozwiały się przy pierwszej próbie zainteresowania „znużonego" kapitału zużytą obietnicą prawdziwego porządku i prawdziwej konstytucyi.

Rosya stoi otworem nie tylko dla najazdu zbrojnego, ale dla stokroć niebezpieczniejszego dla niej: wszechwładnego, samowładczego i anarchistycznego kapitału.

Walka z rewolucyą przybrała teraz inne formy, a niema chyba dziś jednego polityka, stojącego na gruncie znawstwa stosunków i realnej oceny twórczych sił rozkładu, któryby mógł wierzyć, że rząd zmieniwszy cały kraj w jedno olbrzymie ognisko ociekające krwią, ropą, gnojem, zyskał przeto na czas dłuższy nowy, jakoby z niczego się nierodzący zbiornik mocy.

Linią, po której dziś Stołypin iść musi tak długo, dopóki go „reakcya na reakcyę" nie odepchnie i nie zmiażdży — jest, mimo całą jej a moralną potworność, również naturalną, jak wyżycie się każdego człowieka: śmierć. Żadna Duma nie wleje zdrowej krwi w spustoszone żyły starego ustroju i byłoby dziś więcej niż krótkowzrocznem lokować na dzieje w nowych wyborach.

Cokolwiek one dadzą, nie dadzą ani Dumy pierwszej teoretycznej odnowicielki, nie mającej pod sobą gruntu, ani Dumy, którąby zmiotła rząd i to co jest jego i anarchię, ani wreszcie Dumy, którąby mogła i umiała zatrzymać w pędzie reakcyę przy rządzie, który nie ustąpi pod żadną presyą słów, uchwał, wniosków, projektów.

Zresztą zawczasu stworzono wszystko, co z drugiej Dumy uczyni albo gromadę oportunistycznych niewolników, albo zgromadzenie o mieszanej fizognomii gadzinowych, umiarkowanych, liberalizujących posłów z małą domieszką radykalnej osamotnionej szczypty soli.

Nie uspokoi więc nowa Duma kraju, a po straconych nadziejach bliskiej przyszłości, przyjdzie znowu kolej na trzecie stadyum rewolucyi i nowe wybuchy rewolucyi. Jakiem pójdzie ona łożyskiem, trudno przewidzieć. To tylko pewna, że pod swoje sztandary zgarnie ona szersze, niż dotąd masy.

Kto da teraz rządowi Rosyi pieniądze — kto ją podzieli — kto ją kupi?

Przegląd społeczny.

Strejk introligatorów w Krakowie zakończył się zupełnem zwycięstwem robotników. Dziś wszyscy robotnicy powrócili do pracy.

Baczność stolarze krakowscy! W niedzielę 18 b. m. odbyło się zgromadzenie poufne robotników stolarskich ze wszystkich pracowń, na którem omawiano stosunki w pracowni p. Sydora, w której od dłuższego czasu jeden z robotników p. Igliński Wiktor szykanuje robotników, oraz rzuca kalumnie na organizacyę i jej zarząd.

Zorganizowani robotnicy postanowili położyć koniec tym szykanom i denuncyacyom ze strony Iglińskiego i wraz z przedstawicielem miejscowej grupy robotników drzewnych tow. G. zażądali od p. Sydora wydalenia tegoż do dni 14, gdyż w razie przeciwnym robotnicy będą zmuszeni pracę zaprzestać.

Majster Sydor zamiast uwzględnić żądania ogółu zorganizowanych robotników, wydalił z pracy w dniu 17 b. m. 7 robotników, pozostawiając sobie Iglińskiego i dwóch jego zwolenników: Kisielewskiego i Lewickiego.

Zwracamy się do wszystkich zorganizowanych robotników w Krakowie i prowincyi, [...] na to indywiduum jako lizuna majstersk[...] zwrócili uwagę, gdyż jako wysłannik z [...] strony, dąży do założenia wrogiej nam o[...]nizacyi.

Wzywa się wszystkich robotników s[...]skich w Krakowie i na prowincyi, by [...] żadnym warunkiem pracy w tejże [...]cowni nie podejmowali, dopókąd [...] że robotnik z pracowni nie zostanie wy[...]ny, a majster Sydor siedmiu wydalonych [...] botników napowrót nie przyjmie.

Zgromadzenie poufne litografów i ch[...]grafów w Krakowie odbyło się w sobotę [...] b. m. pod przewodnictwem F. Zielińsk[...] Po otwarciu dyskusyi zabrał głos tow. Sc[...]chemigraf, który w ostrych słowach ska[...] kilku robotników litografów, którzy ociąg[...] się z przystąpieniem do centrali zawodo[...] w Wiedniu i utworzeniem filii w Krako[...] również wystąpił przeciw kilku robotnik[...] Czechom z zarzutem, że ignorują tę pa[...] sprawę, a chcąc zaznaczyć swą obojętno[...] czy też odmienne zapatrywania w tej kwe[...]styi, świecili nieobecnością na temże zgroma[...]dzeniu.

Gdy w toku wywodów, popartych dowodami, tow. Schuh przedstawił różnicę między centralą praską a centralą wiedeńską, z których ta ostatnia daje lepsze warunki swym członkom, obecni robotnicy przystąpili do centrali wiedeńskiej, a zarazem wybrano komitet z pośród siebie, który ma przyspieszyć otwarcie filii tejże centrali w Krakowie.

KRONIKA.

Kraków, 19 listop[...]

Szefem sekcyi w ministerstwie rolnictwa m[...] nowany został radca dworu Zaleski, prezyd[...] sta namiestnika hr. Potockiego. Następcą je[...] w namiestnictwie ma zostać starosta Grodz[...] z Jarosławia.

Nowiny krakowskie.

Pożar. Dziś o godz. 6 rano zaalarmował stra[...]żnik na wieży Maryackiej strażnicę pożarną, [...] pali się na Krowodrzy. Na miejsce pożaru wy[...]jechał 1 tren straży, który do chwili oddani[...] numeru na miejscu jeszcze nie powrócił.

— Jubileusz Orzeszkowej. Krakowski komite[...] jubileuszu E. Orzeszkowej wydał odezwę, wzywając[...] społeczeństwo do wzięcia udziału w obchodzie uro[...]czystym, mającym na celu uczczenie zasług wielkiej [...] autorki. Rozesłał tedy komitet do wszystkich stowarzy[...] rzyszeń, instytucyj i bardzo wielu osób prywatnych [...] w kraju wysoce artystyczne arkusze adresowe, na k[...] rych składać winni swe podpisy wszyscy, którzy [...] jubilatce wyrazić pragną. Każdy podpisujący składa[...] po 20 h jako grosz dla funduszu, mającego stanowić [...] kapitał zakładowy na budowę pierwszego polskiego [...] seminaryum nauczycielskiego w Warszawie imienia [...] Orzeszkowej. Równocześnie krząta się komitet około [...] zrobienia wydawnictwa, popularnej broszury o Orzeszkowej, którąby w dziesiątkach tysięcy egzemplarzy rozrzucić było można po wszystkich ziemiach polskich, oraz około zorganizowania szeregu odczytów popularnych o Orzeszkowej w Krakowie i na prowincyi. Sam zaś obchód uroczysty z przedstawieniem teatralnem, z wieczorkami, wysłaniem delegacyi z adresami i darami do Grodna i t. p. projektuje komitet dopiero najwcześniej na drugą połowę stycznia p. r.

Podpisy składać można na arkuszach adresowych w Krakowie: w redakcyach pism; w biurze komitetu, Szpitalna 7, II. piętro; w salonie „Ars", Bracka 5; w księgarni Spółki wydawniczej, Rynek, linia C-D; w handlu p. Rudnickiego, Rynek, linia A-B; w księgarni p. Wojnara, Szewska.

— Repertuar teatru miejskiego w Krakowie.

Poniedziałek: „Dożywocie", komedya w 3 aktach Al. hr. Fredry.

Wtorek: „Sherlock Holmes", komedya w 4 aktach według Conan Doyle'a i Gillett'a.

Środa: „Rewizor z Petersburga", komedya w 5 aktach N. Gogola (popularne).

Czwartek: „Zakochana", komedya w 3 aktach Jerzego de Porto-Riche.

Piątek: teatr zamknięty.

Sobota: „Amfitryo", komedya w 3 aktach Moliera, przekład wierszem Fran. Zabłockiego.

Niedziela o godz. 3 po południu: „Ach to Zakopane!", krotochwila w 3 aktach C. Kraatza i M. Neala (ceny zniżone do połowy); o godz. 7 wieczorem: „Amfitryo", komedya w 3 aktach Moliera, przekład wierszem Fran. Zabłockiego.

— Uniwersytet ludowy im A. Mickiewicza w Krakowie.

W sali Muzeum techniczno-przemysłowego, przy ul. Franciszkańskiej, dziś od godziny 7½ do 8½ wieczorem: tow. dr Zygmunt Marek: „O państwie".

Biblioteka Uniwersytetu ludowego, Czytelnia pism oraz Biuro porady mieści się przy ulicy Grodzkiej 48, II. p.

[...]ola [...] pod [...]ra- [...]ten- [...]lalo- [...]ro- [...]śmi- [...] 10 [...]uh, [...]cil [...]ają [...]ie, [...]ów

...arta w dni powszednie od godz. ...iedziele i święta od 9—1. ...m otwarta w dni powszednie od ...3—9, a w niedziele i święta o... ...3—9.

Nowiny lwowskie.

...iekarzy. Stosownie do zapowiedzi, ... przed 14 dniami, rozpoczął się w ...rejk robotników piekarskich, katolickich ...skich.

...prawie aresztowania dra Kraszewskiego ...i „Polnische Corresp.", że parlamentarna ... Koła polskiego odbyła w sobotę po południu naradę; także w sprawie rewizyi policyjnej we lwowskiej Kasie chorych.

Proces za sprzedawanie broni. Pamiętnem jest ar...sztowanie przed kilku miesiącami akademika ...Józefa Nowickiego, pochodzącego z zaboru rosyjskiego, za kupno browningów, które miał rzekomo przemycać do Królestwa. Nowicki za...ony został na 50 K grzywny, a oprócz tego ...urator wytoczył skargę pp.: Szadkowskiemu ...pczyńskiemu, oraz właścicielowi składu broni Pieleckiemu. Zarzucono im, że sprzedawali ...w większej ilości jednej osobie na podej... cele.

...gdaj przed sądem powiatowym odbyła się ...wko nim rozprawa. Podsądni tłómaczyli się ...że nie uważali liczby sprzedanej broni za ...erną, a sądzili, że nabyta broń służyć ma ...onnej ludności w Kiszyniewie i Białymstoku, ... ochrona przed pogromami. Sędzia na pod...e tego, że tłómaczenie podsądnych nie zo... ...niczem odparte, uwolnił wszystkich.

Z kraju.

...Wyrok śmierci". Sąd tarnowski kazał are...wać Józefa Wójcikiewicza z Partynia i spól...jego Jana Nowaka z Kobierzyna, którzy ...Bryndzy posłali „wyrok śmierci" z żądaniem ...nia kwoty 5000 K.

...apytanie. Ze Stanisławowa otrzymuje...y następujące pismo: Do Leona Daniela, ...werkmistrza z montowni maszyn w Stanisławowie. Zapytujemy pana publicznie, jakiem prawem śmi...ś pan na wieczorku pożegnalnym w „Sokole", dymisyowanemu inspektorowi warsztatów p. Blautowi składać hołd imieniem robotników „warsztatowych" i rzucać imieniem ogółu kamieniem potępienia na ofiary solidarności robotniczej?

Jeżeli pan nie wymieni tych, którzy pana do tego upoważnili, to napiętnujemy pana jako człowieka, który swój własny serwilizm pokrywa kł...liwie poleceniem uczciwych ludzi. *Robotnicy ...warsztatów kolejowych.*

Zemsta pracodawcy. Fakt, który niżej podajemy, dokładnie ilustruje brutalność pracodawców wobec tarnopolskich handlowców. Szczególnie ...tym względem odznaczą się jedna fir...a w Tarnopolu, mianowicie M. Glanzberg et ...Gold. Jeden z handlowców był w owej firmie przez siedm lat zatrudniony, a w ostatnich prze... nie mogąc się zgodzić na dawne wa... tem... zażądał podwyższenia płacy, na co pracodawca się nie zgodził; wobec tego ów handlowiec bezr... musiał odejść. Tu zaczyna się zemsta owejako pana, bo nietylko, że nie podwyższył płacy sta...otnikowi, ale oczerniał go u innych pracodawców, wobec czego robotnik ten nie może ...stać posady. Ale nie dosyć na tem, pan ten ...ał od wszystkich kupców „słowa honoru", „... owego handlowca nie przyjmą. Jako przykład szto... idarności robotniczej może służyć fakt, że nika... handlowiec, zatrudniony w tym interesie, ks. ...powiedział owemu pracodawcy. Ostrzega się złoż... ...ch handlowców przed przyjmowaniem ... firmy.

Z zaboru rosyjskiego.

...ewizye, aresztowania, zesłanie. Nocy środowej policya wraz z wojskiem dokonała rewizyi szczegółowej w domu nr. 2 przy ul. Dworskiej w Warszawie w mieszkaniu pracowników zakładów gazowych pp.: Starodębskiego i Błaszczyka. Z mieszkania p. B. aresztowano kuzyna jego z powodu niewystarczających legitymacyj.

We czwartek w nocy, z nakazu wydziału ochrony odbyła się powtórna rewizya w mieszkaniu adwokata przysięgłego Leopolda Blumentala (Belmonta).

We czwartek od rana po całej Warszawie krążyły liczne patrole konne. Wieczorom w wielu punktach, jak np. przy zbiegu ul. Marszałkowskiej i Królewskiej, na placu Wareckim dokonywano rewizyj przechodniów.

Żandarmerya otrzymała zawiadomienie, że na ul. Wysokiej w Łodzi w fabryce dzierżawionej przez Adolpha znajduje się skład broni. W fabryce tej dokonano rewizyi, lecz nic nie znaleziono.

We Włocławku w ostatnich dniach do...ano licznych aresztowań w kołach robotników.

Do kancelaryi oberpolicmajstra warszawskiego napływa znaczna liczba próśb o wynalezienie ...różnych osób, które zniknęły bez śladu. Po sprawdzeniu okazuje się przeważnie, że osoby poszukiwane zostały aresztowane.

Z Radomia wywieziono mieszkańca Maryana Malinowskiego, malarza i Motylińskiego, pracownika zakładów Ostrowieckich, obu skazanych administracyjnie na zesłanie do gubernii archangielskiej na cały czas trwania stanu wojennego. Zesłani od kilku miesięcy osadzeni byli w więzieniu sandomierskiem. Do Radomia sprowadzono ich w tygodniu ubiegłym.

Bomby w Dąbrowie. Na pustym placu wybuchła bomba, która nie spowodowała żadnych szkód. Po wybuchu rozległy się wystrzały rewolwerowe. Kto rzucił bombę i kto strzelał, niewiadomo.

Przypuszczają, że istnieje fabryka bomb, która próbowała bomb swego wyrobu.

Poszkodowany jako podsądny. Dnia 11 lutego r. b., patrol żołnierzy pułku grochowskiego, pod dowództwem kapitana Kudrickiego, na ulicy Żelaznej w Warszawie zatrzymał Szmula Bromberga i zrewidował go. Zaraz po rewizyi Bromberg spostrzegł brak woreczka z 2 rublami i wekslem na rubli 100. Pewny, że to żołnierz rewidujący ukradł mu woreczek, pożalił się przed ostatnim w patrolu szeregowcem, który w odpowiedzi zamierzył się nań kolbą. Wtedy Bromberg udał się do cyrkułu III i tu zameldował o wypadku dyżurnemu rewirowemu. Spisano protokół i z polecenia komisarza rewirowy Oga, wraz z Brombergiem, poszedł do koszar. Kapitan Kudrickij, przeczytawszy protokół policyjny, skrzyczał Bromberga, iż ośmiela się oskarżać żołnierzy, że to kłamstwo, i kazał Bromberga aresztować. Wylękniony Bromberg wybełkotał, że cofa oskarżenie. Pan kapitan zwrócił się ze skargą do prokuratora, zarzucając Brombergowi, jakoby fałszywem oskarżeniem obraził pułk.

Na zasadzie tej skargi wytoczono Brombergowi sprawę o świadomie kłamliwe oskarżenia. Wydział VI sądu okręgowego pod przewodnictwem sędziego Kołczanowskiego, sądził tę sprawę. Głosujący jako świadek, kapitan Kudrickij, zeznał, że nie przypomina sobie, ażeby w koszarach groził Brombergowi, nie zaprzeczył jednak, że kazał go aresztować. Rewirowy Oga, stwierdził, że kapitan wyszedłszy w koszarach do niego i do Bromberga, odrazu skrzyczał go i złajał za fałszywe oskarżenie.

Prokurator, wobec oczywistej dobrej wiary Bromberga, przy zameldowaniu skargi w cyrkule, zrzekł się oskarżenia.

Przeciwko żołnierzom-złodziejom. Naczelnik ochrony wojskowej w Siedlcach, pułkownik Leontowicz, polecił zaopatrzyć patrole na ulicach w blachy z numerem kolejnym. W razie jakichkolwiek reklamacyj należy wskazać numer blachy, jaką na piersiach nosi starszy w patrolu żołnierz. Widocznie żołnierze siedleccy nie chcą się dzielić z oficerami skradzionymi pieniądzmi, że ci uciekają się do takich środków.

Słowacki przed sądem. IV departament warszawskiej izby sądowej rozpoznawał sprawę wydawcy „Książnicy polskiej" Stefana Sierzputowskiego i współpracownika tegoż wydawnictwa Artura Górskiego, oskarżonych o wydrukowanie w numerze 1 „Książnicy polskiej" „Kordyana" Juliusza Słowackiego. Izba sądowa obu oskarżonych uniewinniła, uchylając jednocześnie konfiskatę „Kordyana".

Żołnierz w roli bandyty. Korespondent „Warsz. Dniew." z Kielc opisuje zdarzenie następujące: W dniu 1 b. m. włościanie wsi Czubrowica, gminy Rabsztyn, w pow. olkuskim, Marcin Furman i Mikołaj Sroka zameldowali naczelnikowi straży ziemskiej, iż dnia poprzedniego o godz. 10 wieczorem powracali każdy na swym wozie ze wsi Dąbrowa Górna, w pow. będzińskim, do domu. Marcin Furman wyjechał z Olkusza pierwszy, Mikołaj Sroka o 15 minut później. Gdy Furman znalazł się w pobliżu olkuskiego cmentarza parafialnego z pod mostu wyszedł szeregowiec 4-go oddziału granickiego brygady częstochowskiej straży pogranicznej, Abdul Gajlemanow, uzbrojony w karabin, który zatrzymawszy konia, zażądał od Furmana wydania mu pieniędzy. Furman odpowiedział, iż pieniędzy nie ma. Wówczas żołnierz ściągnął go z wozu na szosę, zrewidował i przemocą odebrał znalezioną w kieszeni Furmana portmonetkę, w której było 2 ruble 50 kop. Następnie pogroził mu karabinem i odszedł w kierunku Olkusza. Za Furmanem jechał tą samą drogą Mikołaj Sroka. Tego również zatrzymał tenże sam żołnierz i zażądał od niego oddania mu dobrowolnie pieniędzy. Sroka odpowiedział, że nie ma pieniędzy, szeregowiec obszukał go starannie i zabrał mu znaleziony przy nim woreczek z 16 rublami. Szeregowiec Abdul Gajlemanow został zaaresztowany i wyprawiony na odwach kielecki. Nic mu się naturalnie nie stanie.

Z caratu.

Aforyzmy „konstytucyjne" satrapów carskich.

„Nabojów nie żałować".

Gen. *Trepow.*

„Należy niezwłocznie tępić buntowników przy pomocy broni, a w razie oporu palić ich domy. Aresztowania nie osiągają celu; niemożliwem jest sądzić setki i tysiące ludzi. Zrozumienie przez wojska powyższych wskazówek jest obecnie jedyną koniecznością".

Min. spr. wewn. *P. Durnowo.*

„Ludność niektórych miejscowości, gdzie konsystują wojska, pozwala sobie na rozpowszechnianie pogłosek, iż zajdą rozruchy. Jeżeli gminy wiejskie lub chociażby tylko niektórzy ich członkowie pozwolą sobie na urzeczywistnienie podobnych pogróżek, to wszystkie domy takiej gminy i cały jej majątek będzie zniszczony z mego rozkazu".

Mosk. gen.-gub. *Dubassow.*

„Za jednego winnego będzie ukaranych dziesięciu niewinnych".

Kutajski gen.-gub. *Alichanow.*

„Mniej aresztujcie, więcej strzelajcie".

Tambow. Wicegub. *Bogdanowski.*

„Zagarnięcie prywatnej własności ziemskiej karane będzie spaleniem domów i gospodarstwa winnych". „Miejscowości, których mieszkańcy pozwolą sobie na jakikolwiekbądź gwałt, będą ostrzeliwane przez artyleryę".

Kremienczucki gen.-gub.

„Za jedną znalezioną fuzyę niszczyć się będzie całą wieś lub miasteczko do fundamentów".

Goryjski (Kaukaz) gen.-gub. *Bauer.*

„Strzelać w wyrębujących lasy".

Kurland. gub.

„Uczestników zebrań, których wojska nie wytępiły, oddawać pod sąd wojenno-polowy".

Tyflis, gen.-gub. *Timofiejew.*

„Dajcie pokój przekonywaniu, działajcie ogniem. Im więcej zabitych, tem więcej będziecie mieli zasług przed władzą. Zostawcie po sobie wrażenia.

Isprawnik *Łamanskij.*

Ze świata.

Serbski następca tronu. Serbskie urzędowe biuro prasowe oświadcza oficyalnie, że wiadomości pism zagranicznych o stanie zdrowia następcy tronu Jerzego, a szczególnie pogłoski o stanie umysłowym księcia, który z tego powodu ma zostać wykluczony od następstwa tronu, polegają na wymysłach. Następca tronu cieszy się najlepszem zdrowiem. Onegdaj był na polowaniu, a następnie przechadzał się na najbardziej ożywionych ulicach Belgradu, aby w ten sposób zaprzeczyć pogłoskom.

Eskadra japońska w Ameryce. Do San Francisko przyjeżdża na wiosnę japońska eskadra. Składać się będzie z okrętu wojennego i dwóch krążowników. Dowodzić będzie wiceadmirał Kataska. Eskadra odwiedzi najpierw Honolulu, a w marcu lub kwietniu przybędzie tutaj.

Ciekawa statystyka. 3604 językami rozmawiają dziś ludzie na ziemi, a wyznają więcej niż 1000 religij. Liczba mężczyzn dorównywa liczbie kobiet. Wiek przeciętny dochodzi u człowieka do 33 lat. Czwarta część ludzi umiera przed skończonym 16 rokiem życia. Z pomiędzy 1000 osób zaledwie jedna dosięga 100 lat, a tylko 6 osób 65 roku życia.

Ludności jest na ziemi nieco więcej od miliarda. Z tych umiera rocznie 35 milionów 214 tysięcy osób, t. j. codziennie 96.480, w każdej godzinie 4020, w każdej minucie 67, a w każdej sekundzie 1. Za to rodzi się co rok 36 milionów 792 tysięcy osób, t. j. codziennie 10.800, w każdej godzinie 4200, w każdej minucie 70. Dłużej żyją ludzie żonaci — aniżeli nieżonaci. Ludzie wyższego wzrostu żyją dłużej niż ludzie będący niskiego wzrostu.

Z CARATU.

(Telegramy z dnia 19 listopada).

Zabicie komenderującego generała.

Połtawa. (Pet. ag. tel.) W sobotę o g. 9 wieczór zastrzelili na ulicy nieznani sprawcy **komendanta garnizonu generała Połkownikowa** i przypadkowo przechodzącego żołnierza.

Bomba w Białymstoku.

Białystok. W ulicy Aleksandrowskiej nieznany sprawca rzucił bombę. Detonacya była olbrzymia. Nikt nie odniósł szwanku.

Zakończenie strejku

Helsingfors. Strejk przeszło 1000 robotników fabryk metalurgicznych, który trwa już od sierpnia, zakończył się wczoraj zgodą między robotnikami i pracodawcami.

Napad na pociąg.

Moskwa. (Pet. ag. tel.). Na stacyi Woskresieńsk linii Moskwa-Kazań napadło wczoraj 25 uzbrojonych na pociąg towarowy, jadący z Moskwy i zabrało 80 pudów towarów. — Sprawcy uszli.

Podejrzana wypłata $1\frac{1}{2}$ miliona.

Petersburg. Dostawcy Ginsburgowi rząd wypłacił $1\frac{1}{2}$ miliona rubli ze spornej pretensyi. Wypłata została uskuteczniona pospiesznie, mimo protestu skarbu. Podejrzywają przekupstwo.

Zamknięcie akademii.

Petersburg. Minister wojny nakazał zamknąć medyczną akademię wojskową. Akademia będzie zreorganizowaną, a studenci wydaleni.

Obława.

Petersburg. Za zbiegłym z Syberyi Gerszunim wysłano agentów do Finlandyi. Nad odchodzącymi z portów finlandzkich parostatkami rozciągnięto ścisłą obserwacyę.

TELEGRAMY

z dnia 19 listopada.

Uzupełniające wybory do sejmu morawskiego.

Berno. Z wczorajszych ściślejszych wyborów do sejmu morawskiego znany jest wynik z pięciu okręgów, a mianowicie z Przerowa, Boskowic, Nowego miasta, Gaj i Kromieryża. Wybrano **2 socyalistów,** 2 katolickich narodowców i 1 samodzielnego Czecha.

Stosunki bułgarsko-tureckie.

Konstantynopol. Ekspose bułgarskiego ministra spraw zagranicznych Stanciowa co do Turcyi i Macedonii wywołało w Ildiskiosku i u Porty dobre wrażenie i być może doprowadzi do lepszych stosunków.

Niepokoje w Macedonii.

Ateny. (Ag. Havasa). Codziennie donoszą o niegodziwościach, spełnianych przez bandy. We wsiach Cochinovo i Raniol zabito wiele kobiet i dzieci. W okolicy miejscowości Niausta zabito kilku Greków.

Ruch wśród Burów.

Kapsztad Jeden z dowódców oddziału Ferreiry dostał się do niewoli.

Maszyna piekielna w kościele św. Piotra.

Rzym. Wczoraj w południe w kościele św. Piotra nastąpiła silna eksplozya przy ołtarzu Navicella. Szkody żadnej niema. Wśród pobożnych, znajdujących się w kościele powstała znaczna panika. Kardynał Rampolla był w kościele obecny. Komisarz policyi skonstatował, że eksplodowała maszyna piekielna, zawierająca proch i gwoździe. Sprawca umieścił ją na rusztowaniu przy plafonie.

Rzym. W kościele św. Piotra znajdowało się wczoraj w południe wiele osób, głównie obcych, żołnierze i kobiety. Detonacya eksplodującej maszyny piekielnej była bardzo silna. Dał się widzieć dym i odczuć zapach prochu. Odźwierni kościoła i publiczność rzucili się natychmiast ku miejscu, gdzie eksplozya nastąpiła i znaleźli znajdującą się wśród desek maszynę. Była to puszka 10 cm. długa, o 15 cm. średnicy.

Eksplozya żadnej nie spowodowała szkody, osmaliła tylko kilka desek. Jeden z odźwiernych, ktory znajdował się niedaleko, oświadczył, że nie widział nikogo, ktoby maszynę podrzu... a następnie uciekał. Przy ołtarzu św. Grzegorza odprawiał jeden z księży nabożeństwo. Gdy eksplozya nastąpiła, chwilkę się zatrzymał, gdy zauważył jednak, że nic się nie stało, dalej czytał mszę. Detonacyę słyszano w całej dzielnicy Borgo. Ponieważ było południe, myślano, że to strzał armatni, którym zawsze oznaczaną bywa godzina dwunasta i dlatego nikomu nie przyszło na myśl biegnąć do kościoła, skąd detonacya pochodziła. Śledztwo wykryło, że była to puszka z konserw, oznaczona firmą jednej z północno-włoskich fabryk. Lont przy maszynie był widocznie bardzo krótki, skoro go nie znaleziono wcale. — Na miejscu przesłuchano odźwiernych kościoła i obecne przy wypadku osoby, nikt nie umiał jednak nic powiedzieć. Kardynał Merry del Val zawiadomił natychmiast o wypadku papieża. Gwoździe, znalezione w puszce, podobne były do tych, które znaleziono przy niedawnym wybuchu w kawiarni »Aragno«.

Rzym. Kościół św. Piotra przez całe popołudnie był wczoraj otwarty; tłumy ludzi przybywały, aby oglądnąć miejsce wypadku.

Rzym. Minister spraw wewnętrznych przeznaczył 1000 lirów nagrody za wykrycie sprawcy eksplozyi.

Ze stowarzyszeń i zgromadzeń.

× **Baczność krakowscy mężowie zaufania!** Wszystkich męż w zaufania, wybranych w poszczególnych organizacyach, zaprasza się na posiedzenie, które się odbędzie we środę 21 b. m. o godzinie 7 wiecz rem w lokalu Związku stow. robotn. (ulica Wiślna 5, II. piętro). Ze względu na bardzo ważne sprawy uprasza się o pewne i punktualne przybycie.

× **Zabawa taneczna** obędzie się w sobotę 24 b. m. w lokalu stowarzyszenia drukarzy i litografów „Ognisko" w Krakowie, Rynek gł 12, III. p. Bilet wstępu pojedynczy 1 K, familijny 1 K 50 h. Czysty dochód przeznaczony jest na gwiazdkę dla sierót po członkach. Początek o godz. 9 wieczór

× **Stow. „Postęp" w Krakowie** przeniosło swój lokal na ul. Miodową 25.

I. grupa miejscowa piekarzy przeniosła swój lokal również w to samo miejsce.

× **Bezpłatnej porady prawnej** udziela adwokat partyjny co sobotę między godziną 12 a 1 w południe w lokalu „Postęp" w Krakowie, ulica Miodowa 25

× **Organizacya krakowskich metalowców** urządzają w sobotę 24 b. m. w Związku stow. rob. (ul. Wiślna 5) uroczysty wieczorek ku uczczeniu 10-letniej rocznicy założenia organizacyi zawodowej, na który się wszystkich towarzyszów metalowców zaprasza. Wstęp dla członków 20 ct., dla niečzłonków 30 ct. Zarząd.

× **Baczność towarzysze stolarscy w Krakowie!** W każdy poniedziałek odbywają się posiedzenia mężów zaufania. Zarząd uprasza, by mężowie zaufania nie zaniedbywali swych obowiązków.

× **Zgromadzenie krawców w Krakowie.** W poniedziałek 19 b. m. o godz. 8 wieczorem odbędzie się zgromadzenie robotników krawieckich w sali Związku stow. rob. (ul. Wiślna 5, II. p.) w sprawie spółki konfekcyi damskiej założonej przez ks. Mińkińskiego.

× **Baczność metalowcy krakowscy!** W poniedziałek 19 b. m. o godzinie 7 wieczorem w lokalu Związku stow. rob., ul. Wiślna 5, II. piętro, odbędzie się poufne zgromadzenie metalowców z porządkiem dziennym: 1) Zagajenie. 2) Złożenie sprawozdania ze zjazdu metalowców w Wiedniu. 3) Wnioski.

× **Londyński oddział P. P. S.** mieści się obecnie: 107 Charlotte Str. London W Zebrania członków w każdą niedzielę. Uprasza się wszystkie pisma partyjne o powtórzenie tego ogłoszenia.

Wydawca: **Ignacy Daszyński.**
Redaktor odpowiedzialny: **Gustaw Alojzy Titz.**
Z drukarni Józefa Fischera w Krakowie. (Tel. 412).